

Pædagogisk læreplan for Trørød Børnehus

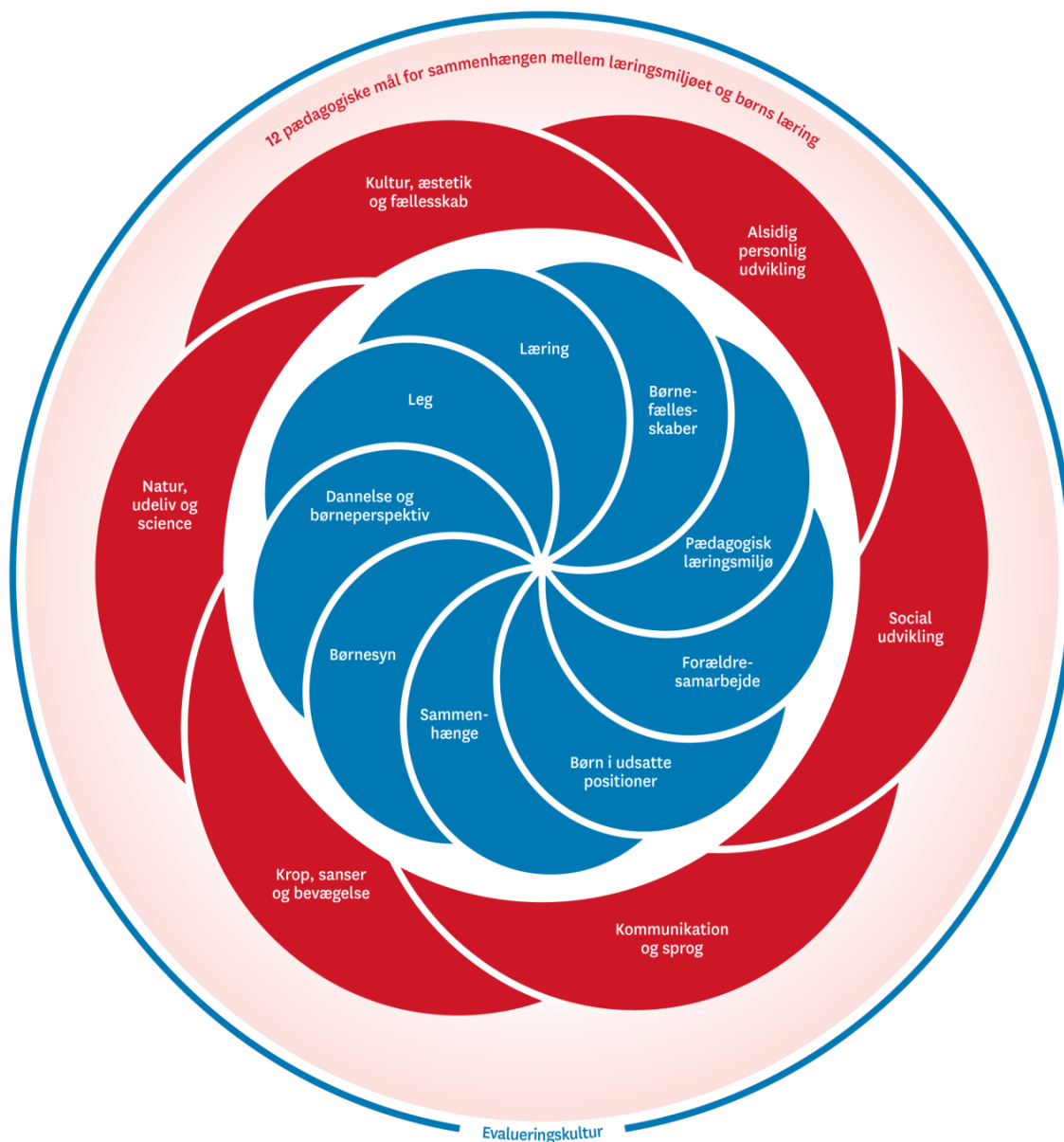

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er

udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Trørød Børnehus er et dejligt stort børnehus, fuld af liv, med børn der hele dagen leger og lærer. Vi har i gennemsnit 150 børn tilknyttet vores fire portaler. To børnehaveportaler og to vuggestueportaler.

Vi har øje for alle børns deltagelsesmuligheder, og gennem leg og børnefællesskabet, støtter vi børnene i at se - og forstå hinanden, deres styrker og forskelligheder. Intet barn skal stå uden for fællesskabet.

I Trørød Børnehus er der foråret 2022 etableret en gruppe for børn, der har særligt behov for et lille og overskueligt miljø. Solsortestuen. Pædagogikken på denne stue er præget af struktur og forudsigelighed. Kendetegnet gennem brug af elementer fra Nest pædagogikken.

I denne gruppe - såvel som i hele huset - er det et mål, at vores virke tager udgangspunkt i denne form for struktureret arbejde og samarbejde. I foråret 2023 tager hele huset fat på arbejdet med Nest, hvor vi vil bygge videre på den i forvejen gode tilgang til stærke læringsmiljøer for alle børn. Start på pædagogiske dage medio marts.

I Trørød Børnehus ønskes en **VI**- kultur for børnene, med fokus på, at det som ét barn har brug for, det vil gavne alle børn. Fællesskabets pædagogik. Vi arbejder bl.a. med piktogrammer og timetimer.

Vi ønsker også en **VI** kultur i personalegruppen. For at understøtte denne tilgang har personalegruppen i starten af 2023 taget fat på et målrettet forløb, hvor vi sammen skal finde vores – VI = vores foretrukne fremtid. Målet for processen / forløbet er, at personalet får blik for yderligere brug af hinandens kompetencer og samarbejde på tværs i huset. Vi vil på denne måde styrke den kollektive mestring af den pædagogiske praksis. Vi arbejder i teams, der er knyttet til læreplanstemaer.

Sigtet er, at vi får en mere fælles struktur og kultur i Trørød Børnehus. Til gavn for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse, og til gavn for den arbejdsglæde og psykologiske tryghed, der skal præge Trørød Børnehus som arbejdsplads.

Erfaringen viser os, at jo mere velstruktureret dagligdagen er, for både børn og voksne, når alle ved, hvad der skal ske, og hvad der forventes af os, så får alle en bedre dag. Det bliver anderledes trygt for børnene at være her og fagligt udfordrende for personalet at gå på arbejde.

Børnene, der går i Trørød Børnehus, kommer primært fra lokalområdet, og et godt og tillidsfuldt samarbejde, præger det daglige møde mellem forældre og personale.

Vi har udsigt til skoven, som dagligt benyttes, når de forskellige børnegrupper på skift tager ud for, at udforske naturen. Vi har ganske kort til stranden - og vores store legeplads danner hver dag ramme for et udforskende lege-læringsmiljø – skabt til nysgerrige børn.

Børnene er i løbet af dagen opdelt i mindre børnefællesskaber. Disse børnefællesskaber tager udgangspunkt i børnenes aktuelle legerelationer, gerne på tværs af grupperne, eller gennem en målrettet vokseninitieret aktivitet, planlagt af pædagogerne for en lille gruppe børn.

Alle børn er tilknyttet en aldersintegreret gruppe med faste voksne. Dette er valgt for at sikre en tæt voksen relation til det enkelte barn. At være opdelt i integrerede grupper, betyder fokus på sammenhold og venskab. Det styrker de mindre børns ønske om at blive større og spejle sig i større kammerater, og det styrker de større børn i at vise omsorg, tage sig af og ikke mindst, være stolt af, at der er nogle som ser op til en.

Alle børn må lege på tværs af grupper og portaler. Vi er observerende på venskaber og børnefællesskaber. Det skal ikke stoppes af struktur.

Gennem leg og venskab med kammerater og i samvær med lyttende og engagerede voksne, skal børnene dannes. *Hvem er jeg, hvad vil jeg .... Og hvorfor.* Vi gør vores til at få dem godt videre i livet efter Trørød Børnehus.

Personalet er bevidst om, at de, med deres ageren, er den enkelt faktor, der har størst betydning for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Det betyder, at personalet er opmærksomme på deres deltagelse i børnenes leg. En faglig vurdering af, hvornår de går foran, ved siden af og bagved barnet.

Pædagogisk læreplan

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

---

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

De centrale elementer er:

- *Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.*
- *Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.*
- *Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.*
- *Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.*
- *Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.*
- *Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.*
- *Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.*
- *Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.*
- *Sammenhæng til børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”*

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

”Der er nogen der venter mig, de smiler, når jeg kommer, de siger mit navn, og at de er glade for at se mig. De ved, hvad jeg legede med i går” – når barnet mødes sådan af os, så ved de, at de har værdi.

Når barnet tør stille sig frem, og samtidig forstår, hvornår og *hvorfor* man skal træde tilbage er det en vigtig del af børnenes personlige udvikling og dannelse. Dette mål, er fokus i bl.a. vores daglige samling med børnene. Samlingens formål er således ikke (alene) at give børnene faglig viden om vejr, ugedag og udvalgte temaer, men i lige så høj grad, at hjælpe børnene i deres dannelsesproces. *Hvem er jeg, hvad tænker jeg om.... Hvad vil jeg være med til. Hvor byder jeg ind, hvad kunne jeg dermed...* det er sådanne bevidste faglige mål for den ramme, som personalet lægger for dagens samling.

Børnene lytter til den voksne og hinanden, forholder sig til dagens program gennem piktogrammer - og lærer - at man ikke altid kan det man allerhelst vil, men også må følge flertallet. Det vigtigste i denne proces er, at de voksne klart med ord og kropssprog anerkender børnenes ønsker, selvom de ikke kan blive indfriet. Personalet italesætter følelser, og hjælper børnene med at turde og turde mere. Være nysgerrige og have lyst til at vide mere.

I Trørød børnehus ved vi, at børn leger for at lege – og at de godt ved, at de leger. Vi understøtter legen og taler i vores faglige refleksioner om, hvordan vi bedst får skabt de optimale lege/læringsmiljøer.

Børn lærer, når de leger. Det være sig i børne – såvel som i voksen initierede aktiviteter. Når vi vil lære børnene noget bestemt, er det nøje overvejet, hvad de skal lære og hvorfor. Altid med udgangspunkt i det enkelte barn – eller gruppens nærmeste zone for udvikling.

Børnene i Trørød børnehus er tilknyttet en fast basisgruppe, med primære voksne. Den primære voksne er også den voksne, der har ”styr på” børnene i gruppen. Den voksne som udarbejder sprogvurderinger og dialogprofiler. Har den tætte forældre kontakt.

Alle er opmærksomme på de børnefællesskaber, der opstår i øvrigt i løbet af dagen, og man må altid gerne besøge en ven i en anden gruppe.

Pædagogisk læringsmiljø er hele vores børnehus – med den voksne som en stærk motivator og medspiller i legen. Voksne i Trørød børnehus – de må og skal blande sig i legen. Ikke alt leg er god leg, og ikke alle børn kan lege. Men det kan man lære, med nærværende voksne omkring sig.

Børn, der for en periode i deres liv måtte være i en udsat position, vil få den nødvendige støtte. I Trørød børnehus behandler vi børnene ens ved at behandle dem ud fra lige præcis det, de har behov for i en given periode.

I Trørød børnehus, er det muligt at få plads i Solsortegruppen i en periode, hvis man har særligt behov for et lille, overskueligt og struktureret miljø.

Vi har et godt og konstruktivt samarbejde med Trørød Skolen, hvor de fleste af vores børn får deres skolegang.

Ligeledes er samarbejdet med forældrene præget af tillid og åben dialog. Vi afholder i løbet af året forskellige arrangementer, hvor forældrene kan deltage.

Pædagogisk læringsmiljø

Der er forholdsvis mange uddannede pædagoger blandt personalet i Trørød Børnehus.

Som udgangspunkt arbejdes der i så små grupper som muligt i løbet af dagen. Også her tager vi så vidt muligt, udgangspunkt i børnefællesskabet. Børnene hører til en fast aldersintegreret gruppe, men i løbet af en dag / en uge, vil børnene møde forskellige børnefællesskaber, og dermed erfare, hvordan man indgår i forskellige grupper. Vi deler børnene op i aldersgrupper flere gange i løbet af ugen.

De fysiske rammer i Trørød Børnehus er spændende, men også udfordrende. Tanken bag et læringsmiljø (hvordan barnet/børnene skal udvikle sig og lære) kan jævnligt blive forstyrret af den megen larm, som de brede gangarealer og åbne rum byder os. En planlagt ombygning i løbet af 2023 skulle gerne afhjælpe dette daglige problem. Særligt har der været fokus på rammerne for vuggestuen, hvor der ikke er den fornødne ro til fordybelse. Personalet er til stadig opmærksomme på, hvordan vi bedst indretter os, så vi kan navigere i disse rammer.

Personalegruppen er kontinuerligt optaget af arbejdet med at skabe fleksible læringsmiljøer. De fysiske rammer i det store hus, byder dels på leg og aktiviteter på de forskellige stuer, i det store hjerterum, krea-rummet og på de store og brede gangarealer rundt om i huset.

Vi har løbende øje for, hvordan vi kan skabe gode læringsmiljøer på vores legeplads. Hvis vi ikke skaber afgrænsede miljøer i dette store uderum, kan vi være bekymret for, at vi ikke får sikret alle børns trivsel, udvikling, læring og dannelse hen over de mange måneder, hvor leg på legepladser trækker i både børn og voksne. Hver dag mellem 12 og 14 (minus vintermånederne) tilbydes der særligt tilrettelagte aktiviteter, som børnene kan deltage i.

Vi har et klart udviklingspotentiale med at få skabt mere synlige læringsmiljøer over hele dagen. Her er vi opmærksomme, ikke alene på vores udemiljø (på legepladsen) – men også når vi er indenfor. Særligt i tiden fra børnene møder ind og til dagens samling starter og fra frugten er afsluttet til børnene går hjem.

Overordnet arbejdes der med at skabe læringsmiljøer, der sikrer børns naturlige nysgerrighed, og som understøtter børns lyst og evne til at "ville vide mere".

Normeringen har i løbet af de sidste år været presset til det yderste, med overbelægning af gennemsnittet for indmeldte børn gennem flere måneder af året. Jf. prognoserne vil der i en kortere periode i 2023 ses en lille nedgang i børnetallet i børnehavegrupperne. Samtidig har vi rigtig mange vuggestuebørn indmeldt. Den konkrete udfordring afhjælpes ved en ændret struktur. Bl.a. oprettes en minibørnehavegruppe/ vuggehave. Bestående af de ældste vuggestuebørn. Pædagogisk sigte med vuggehaven er tillige at lette overgangen mellem vuggestue og børnehave.

Samarbejde med forældre om børns læring

Forældrene til børnene i Trørød Børnehus er gode medspillere og sammen med personalet er der fra begge parter opmærksomhed med at bygge bro mellem hjem og dagtilbud. Vi ser og oplever forældrene som en ressource.

Vi oplever at forældrene gerne vil orientere sig om det pædagogiske arbejde, som vi udfører her i Trørød Børnehus – og de tager gerne gode ideer med hjem.

På Aula lægger personalet minimum tre gange om ugen opslag, hvor det forklares, hvorfor vi gør som vi gør, og de giver samtidig jævnligt råd og forslag til, at forældrene kan understøtte med konkrete gøremål derhjemme.

Børn i udsatte positioner

Der er stor opmærksomhed på de børn, som i perioder af deres liv hos os, kan være i en udsat position.

Det kan være i forbindelse med en skilsmisse, dødsfald i den nærmeste familie, eller perioder i barnets liv, hvor det "bare er svært at være". Det kan også være børn, der får eller har fået en diagnose.

Omsorg overfor det enkelte barn er en væsentlig tilgang for vores ansatte. Vi er inspireret af tryghedscirklen og i vores fælles-fagsprog er sætningen: *har du husket at fylde barnets kop op* – en kendt sætning. Vi fylder barnet med tryghed og omsorg.

For de børn, der har brug for en tryk, overskuelig ramme gennem en længere periode, har vi tilbud om at komme ind i solsortegruppen. Her er der plads til 10 børn, for hvem rammerne er ekstra tydelige og strukturen mere fast. På Solsortestuen er der særlig fokus på social læring.

Alle i huset arbejder med timetimer og de samme piktogrammer, da vi har erfaret, at alle børn profiterer af tydelighed.

Ved bekymring for et barns udvikling eller ageren bruger vi SOS modellen, som er en samtalestruktursmodel, der med sine fire spørgsmål: *hvad bekymrer, hvad fungerer godt, hvad vil vi gerne se ske og hvad aftaler vi* – danner grundlag for dialogen og forberedelse til en kommende forældresamtale.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Uglerne og Blæksprutterne er vores storbørnsgruppe. De kommende skolebørn. Der foregår målrettet arbejde med disse to grupper hen over efteråret og frem til maj måned, hvor børnene starter i SFO.

To til tre gange om ugen vil de ældste børn være i dette børnefællesskab, hvor vi arbejder med at blive klar til næste spring i livet. Det handler om at lytte til hinanden, turde stille sig frem, række hånden op – og vise interesse både for aktiviteter og børnefællesskabet.

Det handler om at blive selvhjulpne ved toiletbesøg og ved af- og påklædning.

Filur – et skoleforberedende materiale - har i mange år været anvendt til kommende skolebørn i Trørød Børnehus.

Der reflekteres løbende over dette materiales aktualitet. Rammer det fortsat den børnegruppe som der skal arbejdes med. Hvordan kan personalet tilpasse... Der lyttes til feed back fra skolen om, hvordan de anskuer de kompetencer børnene fra Trørød Børnehus – som en generel betragtning –

kommer med. Og vi lytter til skolens feed back om, hvilke kompetencer det er vigtigt for børnene at møde skolen med.

Trørød Børnehus følger ligeledes forløbet med; naturen bygger bro.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi er optaget af gåture i lokalområdet. Vi har godt samarbejde med gl. Holte kirke, der ligger lige overfor institutionen. Her går vi sommetider "bare" på besøg, taler om det særlige rum, lys og klang derinde. Og vi deltager gerne i bl.a. julegudstjeneste m.m.

Grundejerforeningen kommer med fastelavnstønder og fastelavnsboller.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Som beskrevet ovenfor, er de fysiske rammer i Trørød Børnehus spændende men også udfordrende.

Vi er - og skal til stadighed være meget opmærksomme på, at de fysiske rammer er medvirkende til et larmende og støjende miljø (100 børnehavebørn, i rum uden ret mange døre) - hvor mange børn løber (fordi det indbyder rammerne til - og børn løber) - og hvor der ikke nemt at lege i fred. Vi kan være medvirkende til, at vi - uden at ville det - får skabt et psykisk læringsmiljø, som kan være mere udfordrende for nogle børn end godt er, hvis vi lader denne uro blive "hverdag".

Vi er meget opmærksomme på denne del. Taler med børnene om, hvordan man kan få det i maven, hvis der er nogen, der råber meget højt ved siden ad en.

Det er under de nuværende fysiske forhold vanskeligt at skabe ro. Dagligt høres personalet, der appellerer til børnene om at finde på noget stille, de kan lege med, og stoppe med at løbe rundt. Det giver simpelthen for meget larm, så vi ser frem til de nye rammer efter ombygningen.

Vi prøver at lytte opmærksomt til børnene, for at bringe deres perspektiv ind i, hvordan de oplever vores / deres legemiljø, men skal fortsat være langt mere opmærksomme på, at få børneperspektivet ind i vores indretning. Alle ser frem til de nye rammer, som ombygningen i 2023 vil give os, og her er en oplagt mulighed for, at bringe børnenes stemme på banen.

Forventeligt vil denne ombygning også have en positiv påvirkning på vores æstetiske læringsmiljø.

Der er fokus på, hvad vi tilbyder børnene at lege med... hvordan det er stillet frem, orden og overblik.

Husets hjerterum står foran en ny indretning, med mindre og mere markerede læringsmiljøer. Dette igangsættes forår/sommer 2023 – og skal igen tilpasses når ombygningen står færdig. Bl.a. markeres ved tape på gulvet, hvor eksempelvis der kan bygges togbane.

Også i denne proces forsøger vi at indarbejde barnets perspektiv. Vi indsamler data, eksempelvis hvor mange børn der benytter rummet (uopfordret) og hvad de laver. Hvor mange er der ad gangen – hvad bruger de rummet til? Hvad de gerne vil lege med i hjerterummet.

De seks læreplanstemaer

I Trørød Børnehus er personalet som udgangspunkt fast tilknyttet en børnegruppe og en portal. Her arbejdes med den daglige og fundamentale pædagogiske planlægning i forhold til børnegruppen.

Som noget nyt har personalet delt sig i kompetence og interessegrupper i forhold til de seks læreplanstemaer. Her arbejdes der målrettet med de to mål i læreplanstemaet, og på tværs af alle grupper. Børnehave- og vuggestueansatte i samme gruppe. Vi samarbejder om det store vi og fællesskabets pædagogik.

Med denne organisering, sikrer vi, at det er kendt og aftalt, hvem der har det overordnede ansvar for, at hvert læreplans tema kommer til at leve i hverdagen. Her – såvel som i det nære stuesamarbejde arbejdes der med 1. og 2 voksenorden.

Denne tilgang er et element i Nest pædagogikken. Der findes 6 samarbejdsformer, hvoraf vi særligt er inspireret af ”*En hovedansvarlig og én, der assisterer*” oversat til vores faglige fælles sprog – 1. og 2. voksenorden.

Arbejdet med 1. og 2. voksenorden udspiller sig på lidt forskellig vis i henholdsvis vuggestue og børnehave. I vuggestuen kan det være vanskeligt, at være alene med en gruppe børn i en aktivitet. Her vil der ofte gøres brug af en 3. voksen.

De ansvarshavende pædagoger inden for hvert tema, understøttes af de øvrige medlemmer i hver temagruppe. På hvert personalemøde giver de ansvarlige pædagoger for hvert tema en kort tilbagemelding på, hvordan arbejdet går.

Pt. er fredag formiddag tilrettelagt så grupperne på skift kan mødes og planlægges.

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Den alsidige personlige udvikling fremmes bl.a. gennem måden vi bl.a. taler med børnene på. At vi bevidst indtager den lyttende position og altid går ned i børnehøjde, når vi er i dialog med børnene.

Når vi læser for børnene, når vi spiller spil med børnene, så er måden vi sikrer alles deltagelse afgørende for, at alle børn føler, at de har deltagelsesmuligheder og dermed udvikler deltagelseskompetence.

Vi arbejder med barnets nærmeste udviklingszone. Vi går foran og viser vej, vi støtter, og går ved siden af, når barnet tør gå videre, og vi placerer os bagved barnet, når barnet tør gå væk fra voksentrygheden for at afprøve sine kompetencer i leg og samvær med de øvrige børn i gruppen. Vi ser om deres strategi holder. Ellers er vi der til at gribe dem og hjælpe dem videre/ til at forsøge igen.

Eksempelvis ved vi, at det er alt for svært for børn at blive voksenguidet til at spørge, om de må være med i en leg. I stedet sætter vi os sammen med barnet og holder lidt øje med den leg, som barnet gerne vil være del af. Og sammen – voksen og barn – finder vi en rolle/opgave som måske kan supplere legen, og som det barn, der gerne vil være med, kan byde ind. Så i stedet for at spørge om jeg må være med, lærer vi barnet at spørge, om man må være eks. storesøster, der passer på hunden.

Alle følelser skal have ret. Børn kan blive ganske ulykkelige over ting, som voksne ikke finder stor anledning i at bekymre sig om. Vi er opmærksomme på at anerkende alle følelser, og hjælper barnet med at komme videre. Vi lytter til barnets perspektiv.

Når der opstår konflikter mellem børnene, er vi opmærksomme på, at eksempelvis den som slår, også har noget på hjerte. Så både den der *bliver* slået og den som *har* slået skal trøstes.

Tilgangen til dette læreplanstema er, at uanset, hvad der er i fokus, så har vi øje for den alsidige personlige udvikling. Ved enhver vokseninitieret aktivitet skal vi sikre, at alle børn bliver hørt, set og forstået. Når vi viser denne tilgang til samvær, vil børnene forventeligt overføre dette til samværet med kammeraterne. Børn gør det, de ser og ikke nødvendigvis det vi voksne siger, at de skal.

Hvis de ser den voksne vise omsorg og trøste, så er der større sandsynlighed for at barnet vil vise omsorg og trøste en ven, end ved, at vi siger til børnene, at de skal trøste.

Vi sikrer, at børnene møder flere forskellige børnefællesskaber i løbet af deres tid i Trørød børnehus. De skal erfare, at vi alle ikke er ens, hverken når det gælder køn, social baggrund eller kulturel baggrund. På den måde giver vi dem den første spæde erfaring med at indgå i forskellige sammenhæng med forskellige deltagere.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Dette tema er, ligesom personlig udvikling, et on going tema.

Når børnene deltager i vokseninitierede aktiviteter, når de leger og selv igangsætter legene, skal de opleve at være del af fællesskabet. Hvis ikke de kan komme ind i fællesskabet, så hjælper vi dem med strategier, så de kan erfare, hvordan de kan forsøge sig fremover. Vi lærer dem legesætninger som: *skal vi lege, hvad skal vi lege, hvor skal vi lege. Må jeg låne, skal vi bytte.*

Børn leger for at lege, men ikke alle børn er gode til at lege. Og ikke alle lege er gode lege.

Venskaber mellem børn har stor betydning for, hvordan børnene udvikler sig socialt. Vi er opmærksomme på, at de læringsmiljøer, som vi tilbyder børnene, giver den nødvendige ramme for en god rolleleg. Vi gør os overvejelser om, hvor mange børn, der er plads til i de legemiljøer som vi tilbyder. *Eksempelvis kræver leg i en dukkekrog mere plads end leg med et spil. En bilbane eller*

en togbane skal også placeres, så der kan bygges, kræves omkring og etableres leg mellem flere. Og der, hvor vi placerer bøgerne, skal der være ro til at læse for og med børnene.

Legetøjet sørger vi så vidt muligt for ligger de samme steder, og vi hjælper børnene med at sætte en ramme for legen i gruppen. Vi observerer børnenes leg, og hjælper dem med at lære at tage hensyn til hinanden, så der ikke er en entydig dominans i gruppen af visse børn, ligesom børn, der ikke bidrager til legen, konstant får den ubetydelige og perifere rolle i legen.

Vi sikrer legeområder til både stille og mere vild leg. Vi lærer børnene at dele og vente. Til dette er anvendelsen af den kendte timetimer rigtig god.

Vil børnene have den samme cykel, når skuret til cyklerne bliver åbent, hjælper vi med at nedtrappe konflikten mellem de børn, der vil det samme, ved at italesætte det, at man deler, og vi sætter timetimer til. Med dette pædagogiske redskab får vi børnene til at lytte, forstå og lære – at jeg kommer til, når det bliver min tur. Og jeg ved, at timetimeren ringer om lidt. Siger vi blot om fem minutter, er det uhåndgribeligt for et lille barn, der ikke har en sådan tidsfornemmelse.

Social udvikling sker i det gode fællesskab.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

I hjerterummet skal der være plads til at læse med - og for børnene, og de fysiske rammer skal indbyde til ro og fordybelse til en god fortælling.

De voksne, som har særligt ansvar for kommunikation og sprog, har udarbejdet sprogkasser, hvor der ligger bøger og konkrete, der relaterer sig til det emne – som børnehuset pga. årstidens traditioner – er centreret om.

Der er sprogkasser beregnet på vuggestuebørn og børnehalebørn.

I sprogkassen, der kan tages med på legepladsen, ligger der tæpper, så det er nemt at lave et sprogligt læringsmiljø også på legepladsen.

Husets sprogansvarlige pædagoger har kontakt til biblioteket, der hjælper med at tilpasse bøger, der matcher med det aktuelle emne vi arbejder med.

I foråret 2023 har vi delt børnene op i aldersintegrerede basis grupper frem for aldersgrupper. Vi har observeret, at vi havde en del børn med sproglige udfordringer. Vi er derfor nysgerrige på, om det, at man kommer sammen med børn, der er lidt ældre og med et større ordforråd end en selv, kan ændre noget i den sproglige udvikling for børnene helt generelt. Dette naturligvis understøttet af den generelle indsats vi gør for det enkelte barn.

Vi prioriterer at trække børnene ud fra gruppen i helt små mikrogrupper for at sætte os i et stille rum (eks. personalestuen eller møderummet) for at lave dialogisk læsning.

Vi ser – også i forhold til børnenes sproglige udvikling – frem til vores kommende tilbygning. Det er ganske svært for flere af vores vuggestue – og børnehavegrupper at få ro til at læse for børnene. De forstyrres meget af, at de har base i de store gennemgangsrums.

Øjenkontakt er vi særligt opmærksomme på ved dagens rutiner. Bleskift, i garderoben og ved frokost.

Vi har fået mere gang i gode lege på vores legeplads. Her med fokus på rim og remser. *Kalde vers ol. løbe løbe find en ring...Her kommer vi, her kommer vi -ingen kommer her forbi – før de siger, hvem de er.*

Hver dag mellem 12.00 og 13.00 er der faste voksne på vores boldbane, som har ansvaret for fælleslege. Legene gentages hver dag i en uge. Børn skal have tid til at lære og tid til at finde tryk i deltagelsen.

Også i vuggestuen arrangeres fælleslege/aktiviteter. Dette sker primært om formiddagen, da børnene sover i middagsstunden. Men samme ramme gælder også her, at gentagelse på gentagelse til giver ro, viden og erfaring.

Fordelt hen over en uge, er der for børnehavebørnene aktiviteter i Krea hjørnet, sproghjørnet og krible krablehjørnet. Til frokost får børnene at vide, hvilket hjørne, der den pågældende dag er en aktivitet i, så de kan løbe ud og være med. Vi understøtter med visuelt, at vise aktiviteten på billede.

Vi er optaget af børnenes sproglige udvikling allerede fra vuggestuealderen. Vi arbejder med babytegn. Det mindsker tydeligt eventuelle frustrationer hos det lille barn, der gerne vil gøre sig forståeligt, når det kan kommunikere med tegn. Og - når barnet har et veludviklet sprog er det langt nemmere at komme med i en leg.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Strukturen i nest-pædagogikken, med fokus på voksen orden, hvor én voksen er 1. og kollegaen er 2. er bl.a. medvirkende til, at vi har fået sat mere fokus på hvordan vi bruger vores legeplads. De voksne, der har ansvar for dette tema, sikrer at der er struktur og system i, hvem der har hvilke aktiviteter på legepladsen. Det er synligt hængt op.

Boldbanen bliver nu brugt til andet end at cykle rundt. Her er lege, hvor børnene øver sig i at bruge kroppen. Stå stille, løbe i forhindringsbane og lege fangeleg. *Det at blive fanget er der mange børn, der ikke bryder sig om. Men vi øver os sammen med dem. Taler om, at det, at nogen tager fat i en, hvad det gør ved os, og om, hvordan det er at mærke suset og spændingen i, om man mon kan slippe for at blive fanget.*

Vi er optaget af, at der både er plads til at løbe, cykle, kravle og gemme sig. Men der skal også være mulighed for, at børn i alle aldre både vuggestuebørnene og børnehavebørnenekn udfordre og udforske sig fysisk. Vi skal skabe nysgerrige og modige børn. Det gør vi ved, også her at gå foran, ved siden af og bagved barnet. Forsikre dem om, at vi er der og redder dem, hvis de skulle falde ned. Samtidig med, at vi stille og roligt skubber på, til at turde tage næste skridt.

Der skal være områder med mere ro, og til det har vi i foråret 2023 fået etableret en ny legeplads, som appellerer til mere stille leg.

Vi har fået en ny tradition. Tur de Trørød. Her bruger vi gode uger på forberedelse til cykelløbet – tour de France. *Vi lærer at cykle på række, igennem noget, læner os til siden etc. - og vi taler med børnene om, hvordan det føles, hvor svært det er. Vi sætter musik til – og forsøger at ramme takterne, så vi kører hurtigt, når musikken er hurtig og langsomt, når musikken byder det. Vuggestuebørnene deltager ved at heppe, når vi kører forbi deres afdeling.*

Vi har dansedag hver fredag, hvor vi sætter musik på og bevæger os til musikken. Her lærer børnene også noget om at sanse, lytte og bevæge sig.

Indenfor forsøger vi så vidt muligt at skabe en god balance mellem stille lege og lege med mere fysiske udfordringer.

Vores hjerterum indbyder til leg på forhindringsbaner og kolbøtter.

Man må gerne slås for sjov... og vi hjælper børnene med at sige fra og til. At markere med hånden, når det er nok, og man siger stop. Her mærker børnene for alvor, hvad de vil og kan være med til. Hvor deres grænse går. Og går man over sin grænse, og bliver ked af det, så står der en voksen og hjælper med at sætte ord på det. Børn lærer gennem kroppen og kroppen er med til at huske for barnet.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Børnene i Trørød børnehus har utallige muligheder for at komme i naturen. Skoven på den anden side af vejen, hvor mange ture går til, skaber rammen om gode fortællinger og fantasier. Særligt når det samme sted besøges igen og igen.

I foråret 2023 planlagde vi, at kommende skolebørn skulle deltage i et lokalt naturprojekt, hvor grupper på skift enten var en tur i skoven, til en fast base, som de fulgte "livet" omkring, eller var hjemme i institutionen og arbejdede med det, som de fandt i skoven. Grene blev malet til tryllestave, andre grene blev snittet og børnene fik et snittebevis. Vi oplevede at børnene, ved, netop at skulle samme sted hver dag, fandt mere ro i og omkring naturoplevelsen. Det lokale projekt lagde sig op ad det fælles kommunale overgangsprojekt. Ask og Liv.

I skoven plukker vi de første anemoner. Vi erfarer sammen med børnene, hvad der sker, når vi plukker anemonen, og den efter få dage "hænger med hovedet" - i forhold til de anemoner, der fortsat står i skovbunden, næste gang vi kommer. I skoven hører og ser vi efter fugle, som vi

interessere os for at vide mere om, når vi kommer hjem. Kort sagt, vi følger på tætteste hold naturen skifter.

Vi er med i "skraldeugen" hvert år i marts – her samler vi skrald, når vi er på tur – og sortere det, når vi kommer hjem, og taler om affaldssortering og hvorfor det er nødvendigt. Også her deltager vuggestuen på det niveau de kan.

Det kribler og krabler også på vores legeplads, og børnene lærer, at natur – det er lige uden for vores dør. På de grønne områder på legepladsen undersøger vi, med lup, insektglas og spand hvilke smådyr, vi kan samle og kigge på. Vi taler om, hvorfor vi naturligvis skal lukke dem ud og tilbage igen til deres rette element. Årsag og virkningspædagogikken.

Vi har elektronisk forstørrelsesglas som kan sættes til vores Ipad, så børnene på tætteste hold kan studere dyrene de har fundet. Eller vi hjælpes ad med at finde dyret på vores iPad.

De voksne, der har ansvaret for dette tema sikrer at der findes aktivitetskasser, der er lige til at tage med ud på tur og på legepladsen.

Vi er ude hver dag. Også selvom det regner, og vi bliver våde. Vi hopper i vandpytter, og vi tømmer gummistøvlen for vand. En god anledning til at tale – science - hvordan vandet mon er kommet derned?

Ved at tælle med, når der skal dækkes bord, når vi stille og roligt introducerer former og farver – størst og mindst – introduceres børnene til før-matematiske begreber.

Science – at være interesseret i det naturvidenskabelige; *Hvorfor er græsset grønt. Hvorfor smelter sneen, når solen skinner* – alle disse nysgerrige og undrende spørgsmål til livets eksistens. Når vi arbejder med science giver vi voksne ikke nødvendigvis altid svaret – men viser i stedet børnene, hvor og hvordan vi og de sammen kan få svar. Her anvender vi vores Ipad.

Vuggestue og børnehave deltager i de arrangementer som tilbydes fra natur og kulturhuset.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvem er jeg? Hvordan ser jeg mig selv? Hvordan ser du dine kammerater? – de spørgsmål taler vi om, når vi som fast aktivitet ind imellem laver – selvportræt - med børnehavebørnene.

Så sidder børnene, koncentreret med maling og malerplade foran et spejl og maler sig selv. Det kommer der de fineste billeder ud af, og de giver anledning til rigtig gode snakke om, hvorfor vi ikke alle sammen er ens. At vi har forskellig hår- og hud farve eksempelvis.

Vi introducerer børnene til forskellige fællesskaber og hjælper dem i de arenaer, hvor de kan finde deres deltagelse svær. Det kan være der, hvor bedstevennen er kommet i en anden gruppe. Her er understøttelse til nysgerrighed på andre et vigtigt element. Nogle man ikke før har leget med, eller rigtig talt med, kan nu kontaktes, og man lærer som barn, stille og roligt, hvordan man kan henvende sig til andre og blive nysgerrig på andre. Hvordan man får nye venner.

Vi har indrettet et krearum, som alle i huset benytter. De pædagoger, der har særligt ansvar for dette læreplansteam sikrer at der altid er de nødvendige materialer, til de temaer, som er aktuelle i årsplanen. Det er også de voksne, som har udarbejdet kreakasser, med indhold, ideer og intro til den aktivitet, som kassen indeholder. Vi har også kreakasser der kan tages med på legepladsen.

Også her arbejdes der på tværs af vuggestue og børnehave, så også vuggestuebørnene får mulighed for at udfolde sig kreativt. Det foregår dog ofte på portalen.

Ting tager tid, siger man - og det gør børns oplevelser og erfaringer også. Derfor skal vi give børnene tid til de kreative aktiviteter, som vi sætter i gang. Vi må gerne begynde på påsketingene allerede en måned eller halvanden før påske. Dermed sikrer vi også, at det er aktiviteten og ikke produktet, der er fokus på.

Det vi hænger op, som børnene har lavet, forsøger vi at hænge op på en måde, så det giver det bedste ind – og udtryk. Sætter vi tingene tilfældigt op, så det flosser i kanterne, eller hænger skævt, giver vi et signal om, at det, barnet har lavet, ikke betyder så meget.

Vi er optaget af, at børnene lærer at føle, mærke og sansse forskellige materialer.

Vi får, så vidt det er muligt forskellige teater forestiller til huset. Her forbereder vi os inden stykket spilles. Læser den bog, som stykket evt. er bygget over. Og taler efterfølgende om indhold. Det gode og det onde, som sådanne stykker ofte har som tema. Det kan relateres ind i det fællesskab vi ønsker at børnene skal være del af. De ældste vuggestuebørn deltager i forestillingerne sammen med børnehavebørnene.

Vi er en af 6 institutioner i kommunen, der deltager i projektet arkitektur.

Evalueringskultur

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Vi evaluerer vores pædagogiske arbejde løbende gennem bl.a. brug af *postkortmetoden*, hvor vi stiller spørgsmål til de - *skema til handlingsskemaer* - der er udarbejdet på forskellige aktiviteter og indsatsområder.

Vi har endnu ikke i foråret 2023 fået indarbejdet brugen af metoden det reflekterende team på personalemøder. En metode, som vi pga. forskellige andre fokusområder og samarbejdsrelationer i foråret 2023, bevidst har udsat i en periode. Vi vil bruge metoden det reflekterende team eller den reflekterende samtale, når vi taler ind i pædagogiske problemstillinger og på personalemøder. Det er fagligt vurderet, at denne metode igen bliver brugt kontinuerligt, når den pædagogiske ramme er klar og defineret for alle.

Som fælles referenceramme til udvikling af husets pædagogik, arbejdes der med procespilen som metode. Den peger hen mod det, som Trørød børnehus skal stå på og for. Procespilen refererer til det pædagogiske grundlag, og sikrer, at vi er enige om, hvad der er i fokus hvornår og hvordan.

I procespilen tales der ind i, hvilke faktorer der er hæmmende eller fremmende for, at vi når de step vi vælger at tage, hen mod vores mål. Dette er tillige en form for løbende evaluering, idet vi arbejder med procespilen på personalemøderne.

Vi arbejder med Hjerne og Hjertet – dialogprofiler og sprogvurderinger. Her har team- og afdelingsledere en klar defineret opgave i forhold til at få sikret det rette tidspunkt for vurdering af barnet og sikrer samtale med forældre samt opfølgning.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Denne plan er nyskrevet og dermed evalueret på baggrund af en personaleudviklingsproces med personalegruppen juni 2023.

Den tidligere plan var fra 2018 og ikke længere aktuel på flere områder.

Der er tiltrådt ny leder og flere nye teamledere og pædagoger til huset. Det var derfor aktuelt, at få etableret og beskrevet, hvordan det nuværende personalefællesskab vil arbejde med fagligheden.

Som der står indledningsvis beskrevet, arbejdes der med fokus på det fælles vi – med udgangspunkt i elementer fra nest -pædagogikkens tilgang til struktur, forudsigelighed og voksenorden.

Vi italesætter den lokale pædagogiske læreplan som vores plan. Derfor har alle i personalegruppen gennemlæst og nikket til, at dette er den måde, som vi arbejder på / arbejder hen imod at opnå at arbejde på, og den tilgang som vi vælger at tage i arbejdet med børn og forældre.

Det pædagogiske indhold i denne plan, er det således det som – *vi står på og for*. Det som det pædagogiske personale tager udgangspunkt i, i deres praksis. Fællesskabets pædagogik